

Số:10/2023/QĐST-VDS

Q, ngày 16 tháng 6 năm 2023

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”

TÒA ÁN NHÂN DÂN THỊ XÃ Q, TỈNH QUẢNG NINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: ông Phan Hùng.

Thư ký phiên họp: bà Mai Thùy Dung - Thư ký Tòa án nhân dân thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh tham gia phiên họp: ông Nguyễn Đăng Viện - Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 6 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 08/2023/TLST - VDS ngày 19/10/2022 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 08/2023/QĐST- VDS ngày 25/5/2023 và Thông báo mở lại phiên họp số 02/TB -TA ngày 08/6/2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- ***Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:*** Bà Nguyễn Thị X, sinh năm 1956; địa chỉ: tổ 3, khu N, phường N, thành phố U, tỉnh Quảng Ninh. Vắng mặt tại phiên họp (có đơn xin vắng mặt).

- ***Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:***

1. Chị Nguyễn Thị T, sinh năm 1976; địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh. Vắng mặt tại phiên họp.

2. Bà Nguyễn Thị H, sinh năm 1922; địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh.

3. Bà Nguyễn Thị T1, sinh năm 1952; địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh.

4. Ông Nguyễn Văn T, sinh năm 1954; địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh.

5. Bà Nguyễn Thị N, sinh năm 1958; địa chỉ: khu B, phường T, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh.

6. Bà Nguyễn Thị Hiền, sinh năm 1968; địa chỉ: thôn 1, xã Quảng La, thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh.

Bà Nguyễn Thị X, bà Nguyễn Thị X, bà Nguyễn Thị H, bà Nguyễn Thị T1, ông Nguyễn Văn T, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị Hiền có đơn xin vắng mặt tại phiên họp.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 25/10/2022, bản tự khai, đơn thay đổi yêu cầu ngày 27/4/2022 người yêu cầu bà Nguyễn Thị X trình bày: bà là chị gái của chị Nguyễn Thị T, sinh năm 1976; nơi thường trú: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh. Chị Thịn bị bệnh tâm thần từ năm 2000, thường xuyên mất ngủ, thờ ơ với mọi thứ xung quanh, hay nói chuyện một mình, gây hấn chửi bới mọi người xung quanh và bỏ nhà đi lang thang không có mục đích. Nay bà làm đơn yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị T bị mất năng lực hành vi dân sự để gia đình làm thủ tục phân chia di sản.

Sau khi có kết luận giám định số 84/KLGD ngày 20/4/2023 của Viện Pháp y tâm thần Trung ương, ngày 27/4/2022 bà Nguyễn Thị X có đơn thay đổi yêu cầu, đề nghị Tòa án tuyên bố chị Nguyễn Thị T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Nguyễn Thị H trình bày: bà là mẹ đẻ của chị Nguyễn Thị T, sinh năm 1976; nơi thường trú: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh. Chị Thịn là con gái của bà và bị tâm thần từ năm 2000. Nay bà Nguyễn Thị X **yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi bà đồng ý.**

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Nguyễn Thị T1, ông Nguyễn Văn T, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị Hiền cùng có quan điểm: em gái của các ông bà là chị Nguyễn Thị T, sinh năm sinh năm 1976; nơi thường trú: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh, bị tâm thần từ năm 2000. Nay bà Nguyễn Thị X **yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi các ông, bà đồng ý.**

Ngày 16/11/2022 Tòa án nhân dân thị xã Q đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 08/2022/QĐ-TCGD ngày 16/11/2022, trưng cầu Viện Pháp y tâm thần Trung ương thực hiện giám định sức khỏe tâm thần của chị Nguyễn Thị T.

Tại đơn đề nghị ngày 08/5/2023, bà Nguyễn Thị H, sinh năm 1922 là mẹ đẻ của chị Nguyễn Thị T. Bà Hảo là người già yếu, không có khả năng làm giám hộ cho chị Thịn được, đề nghị Tòa án chỉ định bà Nguyễn Thị T1, sinh năm 1952; địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh là người giám hộ cho chị Nguyễn Thị T.

Tại đơn đề nghị ngày 08/5/2023, ông Nguyễn Văn T, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị Hiền, bà Nguyễn Thị X cùng yêu cầu Tòa án chỉ định bà Nguyễn Thị T1, sinh năm 1952, địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh là người giám hộ cho chị Nguyễn Thị T.

Tại phiên họp: bà Nguyễn Thị X, bà Nguyễn Thị H, bà Nguyễn Thị T1, ông Nguyễn Văn T, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị Hiền vắng mặt và có đơn xin vắng mặt và trình bày vẫn giữ nguyên **yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.**

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thị xã Q phát biểu quan điểm về việc giải quyết việc dân sự như sau: Về việc tuân theo pháp luật tố tụng: Thẩm phán được phân công giải quyết việc dân sự và Thư ký phiên họp về cơ bản đã thực hiện đúng các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự; các đương sự chấp hành đúng pháp luật. Về nội dung: đề nghị Tòa án chấp nhận đơn yêu cầu của bà Nguyễn Thị X. Tuyên bố bà Nguyễn Thị T, sinh năm 1976, địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh **là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.**

NHẬN ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Toà án nhân dân thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh nhận định:

[1] Về tố tụng:

Về thẩm quyền của Toà án: theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 25/10/2022, bà Nguyễn Thị X yêu cầu Tòa án tuyên bố: chị Nguyễn Thị T, sinh năm 1976; địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh bị mất năng lực hành vi dân sự. Ngày 27/4/2023, bà Nguyễn Thị X có đơn thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự, yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Nguyễn Thị T, sinh năm 1976, địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Xét nội dung đơn yêu cầu và đơn thay đổi yêu cầu của bà Nguyễn Thị X là việc dân sự, thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh theo quy định tại khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35, Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015.

Về việc giải quyết việc dân sự vắng mặt bà Nguyễn Thị X, bà Nguyễn Thị H, bà Nguyễn Thị T1, ông Nguyễn Văn T, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị Hiền: Toà án đã tổng đạt hợp lệ giấy triệu tập cho bà Xá, bà Hảo, bà Thuận, ông Tập, bà Nga, bà Hiền. Tại phiên họp, những người có tên nêu trên vắng mặt và có đơn xin vắng mặt. Do đó, Toà án giải quyết việc dân sự vắng mặt họ **theo** quy định tại khoản 3 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về nội dung: theo bản tự khai của bà Xá: em gái bà Xá là chị Nguyễn Thị

T, sinh năm 1976; nơi thường trú: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh. Chị Thìn bị bệnh tâm thần từ năm 2000, thường xuyên mất ngủ, thờ ơ với mọi thứ xung quanh, hay nói chuyện một mình, gây hấn chửi bới mọi người xung quanh và bỏ nhà đi lang thang không có mục đích. Bà Nguyễn Thị X làm đơn yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị T là người mất năng lực hành vi dân sự. Khi nhận được Kết luận giám định số 84/KLGD ngày 20/4/2023 của Viện Pháp y tâm thần Trung ương, ngày 27/4/2023 bà Nguyễn Thị X làm đơn thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự, yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Nguyễn Thị T có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi để gia đình làm thủ tục phân chia di sản. Lời của bà Nguyễn Thị X phù hợp với lời khai của những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Nguyễn Thị H, bà Nguyễn Thị T1, ông Nguyễn Văn T, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị Hiền

Tại kết luận sức khỏe tâm thần số 84/KLGD ngày 20 tháng 4 năm 2023 của Viện Pháp y tâm thần Trung ương đã tiến hành giám định sức khỏe tâm thần của chị Nguyễn Thị T và kết luận tại thời điểm giám định chị Nguyễn Thị T bị bệnh tâm thần phân liệt thể không biệt định. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F20.3. Đối tượng là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Vì vậy, bà Nguyễn Thị X yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Nguyễn Thị T là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là hoàn toàn có căn cứ và phù hợp với quy định của pháp luật cần được chấp nhận.

[3] Về yêu cầu chỉ định người giám hộ: xét đơn yêu cầu của bà Nguyễn Thị H cùng các đơn của ông Nguyễn Văn T, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị Hiền, bà Nguyễn Thị X đều thống nhất chỉ định bà Nguyễn Thị T1 làm người giám hộ cho chị Nguyễn Thị T. Căn cứ khoản 1 Điều 23; Điều 46; Điều 49; Điều 53; khoản 4 Điều 53 Bộ luật Dân sự, Tòa án chỉ định bà Nguyễn Thị T1 là người giám hộ đối với chị Nguyễn Thị T. Bà Nguyễn Thị T1 thực hiện các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ quy định tại Điều 57, Điều 58 và Điều 59 Bộ luật Dân sự.

[4] Về lệ phí: bà Nguyễn Thị X, sinh năm 1956 là người cao tuổi, có đơn xin miễn nộp lệ phí việc dân sự sơ thẩm. Theo quy định tại Điều 2 Luật người cao tuổi và điểm d khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án nên bà Nguyễn Thị X không phải nộp lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

[5] Về kháng cáo: các đương sự có quyền kháng cáo quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định tại Điều 371, 372 Bộ luật Tố tụng dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ: khoản 1 Điều 27, điểm b khoản 2 Điều 35, điểm t khoản 2 Điều 39, khoản 1 Điều 149, khoản 3 Điều 367, Điều 371, 372, 376, 377, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 23, Điều 49, Điều 53, khoản 4 Điều 54, Điều 57, Điều 58 và 59 Bộ luật Dân sự; **điểm d khoản 1 Điều 12** Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi của bà Nguyễn Thị X.

Tuyên bố: Chị Nguyễn Thị T, sinh năm 1976; địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Về chỉ định người giám hộ cho chị Nguyễn Thị T: chỉ định bà Nguyễn Thị T1, sinh năm 1952, địa chỉ: khu Đ, phường M, thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh là người giám hộ cho chị Nguyễn Thị T.

Bà Nguyễn Thị T1 có nghĩa vụ chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho chị Nguyễn Thị T; đại diện cho chị Thìn trong các giao dịch dân sự; quản lý tài sản của chị Thìn; bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của chị Thìn.

Bà Nguyễn Thị T1 có quyền sử dụng tài sản của chị Nguyễn Thị T để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của chị Thìn; được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của chị Thìn; đại diện cho chị Thìn trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của chị Thìn.

Bà Nguyễn Thị T1 có trách nhiệm quản lý tài sản của chị Nguyễn Thị T như tài sản của chính mình; được thực hiện giao dịch dân sự liên quan đến tài sản của chị Thìn vì lợi ích của chị Thìn. Việc bán, trao đổi, cho thuê, cho mượn, cho vay, cầm cố, thế chấp, đặt cọc và giao dịch dân sự khác đối với tài sản có giá trị lớn của chị Thìn phải được sự đồng ý của người giám sát việc giám hộ.

Bà Nguyễn Thị T1 không được đem tài sản của chị Nguyễn Thị T tặng cho người khác. Các giao dịch dân sự giữa bà Nguyễn Thị T1 với chị Nguyễn Thị T có liên quan đến tài sản của chị Nguyễn Thị T đều vô hiệu, trừ trường hợp giao dịch được thực hiện vì lợi ích của chị Thìn và có sự đồng ý của người giám sát việc giám hộ.

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: trả lại bà Nguyễn Thị X số tiền 300.000 đ (ba trăm nghìn đồng) lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 0010088 ngày 14/10/2022 của Chi cục Thi hành án dân sự thị xã Q, tỉnh Quảng Ninh.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: bà Nguyễn Thị X, bà Nguyễn Thị X, bà

Nguyễn Thị H, bà Nguyễn Thị T1, ông Nguyễn Văn T, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị Hiền có quyền kháng cáo quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân thị xã Q có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Ninh có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Toà án ra quyết định.

THẨM PHÁN - CHỦ TOẠ PHIÊN HỢP

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- TAND tỉnh Quảng Ninh;
- VKSND thị xã Q;
- Chi cục THADSTX Q;
- UBND phường M;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

Phan Hùng